

OPETUSHALLITUS

**OPETUSHALLITUKSEN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2007 - 2010**

1.11.2005

1/201/2005

SISÄLLYSLUETTELO

OPETUSHALLITUKSEN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2007-2010

1	OPETUSHALLITUKSEN TEHTÄVÄ JA TAVOITTEET	4
1.1	Opetushallituksen ydintehtävät	4
1.2	Asiakkuus	4
1.3	Opetushallituksen strategiset avainalueet	4
1.3.1	Tulevaisuuden oppimis- ja osaamistarpeet	4
1.3.2	Yhteiskunnan elinkelpoisuus	5
1.3.3	Opetushallinnon tuottavuus	5
2	STRATEGISTEN PAINOTUSTEN SIIRTÄMINEN KÄYTÄNTÖÖN	6
2.1	KEHITTÄMINEN	6
2.1.1	Kestävän tulevaisuuden oppimisen linjaukset ja tuloksellisuutta edistävät linjaukset	7
2.1.2	Oppimisympäristö innovaatioiden edistäminen	7
2.1.3	Työllisyys	7
2.1.4	Yrittäjyyskasvatus	7
2.1.5	Tietoyhteiskunta	8
2.1.6	Kansalaisvaikuttaminen	8
2.1.7	Alueellinen yhteistyö ja tarpeiden ennakointi	8
2.1.8	Esi- ja perusopetuksen koulutuksen kehittäminen ja palvelut	8
2.1.9	Lukion ja ammatillisen koulutuksen kehittäminen ja palvelut	9
2.1.10	Aikuiskoulutuksen kehittäminen ja palvelut	10
2.2	SUOMENRUOTSALAINEN KOULUTUS	10
2.2.1	Suomenruotsalainen koulu	10
2.3	LAADUNHALLINTA JA SEURANTA	12
2.3.1	Oppimisen ja koulutuksen tavoitteiden toteutumisen seuranta ja arviointi	12
2.3.2	Järjestelmän ennakointi, toimivuuden seuranta ja kehittämiskohtien tunnistaminen	12
2.4	TOIMIALAN PALVELUT	12
2.4.1	Kansainvälisyys	12
2.4.2	Tutkintojen tunnustaminen ja siihen liittyvät palvelut	12
2.4.3	Koulutukseen hakeutumispalvelut	13
2.4.4	Koulutuksen järjestämisen palvelut	13
2.4.5	Toimialan tietotuotanto	13
2.4.6	Maksullinen palvelutoiminta	14
2.4.7	Valtion oppilaitokset	14
2.4.8	Taloushallintopalvelut	14
2.4.9	Henkilöstöpalvelut	14
3	OPETUSHALLITUKSEN VOIMAVARAT JA TUOTTAVUUS	14
3.1	Henkilöstö	14
3.2	Sähköinen asiointi ja menetelmien kehittäminen	15
3.3	Talous	15
3.4	Toimitilojen uusiminen	15

3.5	Toimintamenomomentti	16
3.6	Maksullinen palvelutoiminta	16
3.7	Kehittämismomentit	18
3.8	Muut momentit / erillisprojektit.....	18
4	SEURANTA.....	19
5	VALTION OPPILAITOKSET	19
5.1	Kielikoulut.....	20
5.2	Vammaisten lasten koulut.....	20
5.3	Ammatilliset erityisoppilaitokset	20
5.4	Muut ammatilliset oppilaitokset	20
5.5	Opeko.....	20
5.6	Investoinnit	22

1 OPETUSHALLITUKSEN TEHTÄVÄ JA TAVOITTEET

1.1 Opetushallituksen ydintehtävät

Opetushallituksen ydintehtävät ovat koulutuksen kehittäminen, koulutusjärjestelmän tuloksellisuuden edistäminen sekä virastolle osoitetut koulutuksen toimialan palvelutehtävät. Toimintaa ja suunnittelua ohjaa tulevaisuuspainotteisuus. Opetushallitus tukee tulevaisuuden oppimista ja huolehtii kehittää tulevaisuuden oppimisen edellytyksistä.

Opetushallituksen visio: Opetushallitus on maailman parhaan oppimisen kehittäjä.

Kantava ajatus: Suomen menestys – Osaaminen ja sivistys.

Opetushallituksen toiminta muodostaa kokonaisuuden: suunnittelu – toteutus – seuranta. Toiminnan kehittämisen painopisteitä ovat

- 1) parantaa Opetushallituksen toimintatapoja ja prosesseja kehittämistavoitteiden asettamisessa ja kehittämisen linjausten muotoilussa entistä vaikuttavammiksi.
- 2) vahvistaa Opetushallituksen roolia operatiivisena toimeenpanijana
- 3) vahvistaa kehittämistä tukevaa tiedon jalostus toimintaa mm. seurantatiedoista, tutkimustiedosta ja kentän tarpeista tehtävät analyysit ja yhteenvedot

1.2 Asiakkuus

Kansallisena kehittämis- ja palveluvirastona Opetushallituksen tavoitteena on kaikessa toiminnassaan tuottaa lisäarvoa koulutuspalveluiden loppukäyttäjille, oppijoille ja muille kansalaisille. Hyvin pieni osa toiminnasta palvelee suoraan loppukäyttäjää. Tavoitteena on tuottaa lisäarvoa koulutuksen toimialalla toimiville siten, että ne pystyvät suoriutumaan omista palvelutehtävistään ja kansallisista tavoitteista parhaalla mahdollisella tavalla.

Opetushallituksen tavoitteena on kehittää palveluitaan entistä vaikuttavimmiksi ja kustannustehokkaimmiksi. Palvelutoiminnan vaikuttavuutta arvioidaan järjestelmällisesti ja palvelut, joiden lisäarvo loppukäyttäjälle on suuri, asetetaan etusijalle.

1.3 Opetushallituksen strategiset avainalueet

Opetushallituksen strategiassa korostuu kolme toimialan läpi menevää painoaluetta:

1.3.1 Tulevaisuuden oppimis- ja osaamistarpeet

Kansallisten linjausten mukaan Suomen tulevaisuuden tavoitteena on menestyä korkean tuottavuuden osaamisyhteiskuntana. Suomen tulevaisuus rakentuu oppimiskykyisten ja aktiivisten kansalaisten varaan. Päämääränä on rakentaa hyvinvoivaa yhteiskuntaa ja kilpailukykyistä taloutta kestävän kehityksen periaatteella.

Opetushallituksen vastuulla on olla tiiviisti mukana luomassa edellytyksiä tulevaisuuden oppimis- ja osaamistarpeiden määrittelylle. Keskeisenä haasteena on luoda foorumeita ja mahdollisuuksia, joissa tuotetaan tulevaisuuden oppimista ja osaamista suuntaavaa näkemystä. Toimialueensa kehittäjänä Opetushallituksen tehtävänä on syventää yhteiskunnallista keskustelua ja tuottaa näkemystä mm:

- minkälaisia valmiuksia tarvitaan, jotta Suomi pystyy menestymään korkean tuottavuuden osaamisyhteiskuntana
- minkälaiset valmiudet luovat hyvän perustan elinikäiselle oppimiselle ja kestävän kehityksen edistämiseksi
- missä ja miten oppija oppii keskeiset valmiudet
- minkälaiseen toimintaympäristöön ja työelämään opiskelijat valmistuvat
- minkälainen sivistys tukee menestymistä korkean tuottavuuden osaamisyhteiskuntana
- minkälaiset valmiudet edistävät henkistä kasvua
- miten tulevaisuuden koulu/oppilaitos toimii tasa-arvoisena, luovuutta edistävänä ja osallisuutta edistävänä oppimisympäristönä

1.3.2 Yhteiskunnan elinkelpoisuus

Väestön ikääntyminen, rakenteellinen työttömyys, syrjäytyminen ja erityisryhmien työllistyminen vaikuttavat suoraan yhteiskunnalliseen huoltosuhteeseen. Yhteiskunnan elinkelpoisuuden tukemisen painopisteitä ovat alueellisen kehityksen tukeminen ja toisaalta erityisryhmien entistä voimakkaampi huomioiminen kohdennettujen kehittämisspalvelujen asiakkaina.

Opetushallituksen rooli alueellisen elinkelpoisuuden tukijana korostuu alueelliseen yhteistyöhön kannustamisessa, yhteistyön mallintamisessa sekä kansallisten tavoitteiden ja alueellisten erityisratkaisujen yhteensovittamisessa. Keskeisenä kehittämispäämääränä on turvata tasa-arvoiset ja korkeatasoiset oppimismahdollisuudet valtakunnallisesti. Samalla tuetaan alueiden erityispiirteitä ja vahvuuksia, joiden varaan ne voivat rakentaa tulevaisuutensa.

Ratkaisua yhteiskunnan elinkelpoisuuden turvaamiseen ja ennakoituun huoltosuhteen heikkenemiseen haetaan pitkäjänteisellä panostuksella koko ikäluokan hyvään ja yhteiskunnan tarpeiden kannalta tarkoituksenmukaiseen koulutustasoon. Elinikäisen oppimisen valmiuksien ja motivaation merkitys korostuu entisestään. Huomiota kiinnitetään oppilasryhmiin, joilla on erityisiä tarpeita.

Tavoitteena on huolehtia oppimisen hyvästä jatkumosta ja vaikuttaa koulutuksen keinoin mm. peruskoulun päättäneiden siirtymiseen jatko-opiskeluun, keskeyttämiseen toisella asteella ja työllistymiseen opintojen jälkeen. Huippuosaaajien mahdollisuuksia vahvuksiensa tunnistamiseen ja kehittämiseen lisätään. Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvinvoinnin tukeminen ja mahdollisimman varhainen puuttuminen oppimisen ja kehityksen ongelmiin on ratkaisevaa yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta.

1.3.3 Opetushallinnon tuottavuus

Rakenteelliset uudistukset, pienenevät ikäluokat, uusien opetussuunnitelmien tavoitteiden toteuttaminen, työikäisen väestönosan pieneneminen, erityistarpeiden lisääntyminen ja koulutuksen järjestäjien resurssien pieneneminen asettavat suuria haasteita opetuksen tuottavuuden kehittämiseksi. Hallinnon on kyettävä palvelemaan entistä vaikuttavammin pienenevien resurssien toimintaympäristössä. Tämä edellyttää mm. hallinnonalojen välistä yhteistyötä ja synergiaa lisäävien toimintamallien kehittämistä.

Opetushallituksen toimialueen tuottavuuden kehittämisen erityisenä painoalueena on:

- kehittämisen linjausten entistä tiiviimpi ankkurointi olemassa olevaan tietoon ja nykyistä jalostetumpaan näkemykseen kestävän tulevaisuuden osaamistarpeista
- kehittämisen kohdentaminen entistä vaikuttavammaksi
- kehittää toimeenpanon tavoitteenasettamista ja seuranta (tuottavuus ja vaikuttavuus)
- palveluiden tuottavuuden kehittäminen
- kehittämistä tukevaa tiedon jalostamisprosessin syventäminen ja nopeuttaminen

2 STRATEGISTEN PAINOTUSTEN SIIRTÄMINEN KÄYTÄNTÖÖN

Opetushallituksen strategisten painotusten ja linjausten käytäntöön vienti toteutetaan 22 toimenpidekokonaisuuden kautta. Jokaiselle kokonaisuudelle määritellään tavoitteet ja tarvittavat resurssit. Toimenpidekokonaisuudet jakautuvat neljään toiminta-alueeseen:

- Kehittäminen
- Suomenruotsalainen koulutus
- Laadunhallinta ja seuranta
- Toimialan palvelut

Toimintasuunnitelmakaudella tavoitteena on siirtyä uuden strategian mukaisiin toimintoihin ja voimavarojen kohdentamiseen. Syksyn 2005 aikana käydään läpi jokainen tehtävä ja sen hoitamisen vaatimat voimavarat sekä kytkentä uusiin strategiaan painotuksiin. Vuoden 2006 aikana toteutetaan siirtymä uusiin painotuksiin ja toimintatapoihin.

2.1 KEHITTÄMINEN

Opetushallituksen tehtävänä on oman toimialueensa kestävän tulevaisuuden oppimisen tavoitteiden valmistelu. Virasto tukee ja seuraa alueellista, paikallista ja koulutason tavoitteiden toteutumista. Kehittämistoiminnassa painottuvat:

- hallituksen politiikkaohjelmien toimeenpanon vahvistaminen
- alueellisen yhteistyön tukeminen ja yhteistoimintamallien kehittäminen sekä koulutuksen järjestäjien yhteistyön laajentaminen
- erilaisten oppimistarpeiden ja edellytysten huomioiminen sekä hyvinvoinnin tukeminen opetuksellisessa ja kasvatuksellisessa elinikäisen oppimisen jatkumossa
- oppilaan- ja opinto-ohjauksen tehostaminen ja opintojen keskeyttämisen vähentäminen
- työelämäyhteyksien ja työllistymisnäkökulman vahvistaminen tavoitteiden määrittelyssä
- elinikäisen oppimisen jatkumon siirtymävaiheiden sujuvuus

Kehittämisen linjaukset

Toiminta-alueen vaikuttavuustavoitteena on omalta osaltaan vahvan tulevaisuusnäkökulman luominen opetuksen kentän kehittämisen suunnasta ja

keskeisistä tavoitteista. Toiminta-alueen tehtävät painottuvat kahteen toimenpidekokonaisuuteen.

2.1.1 Kestävän tulevaisuuden oppimisen linjaukset ja tuloksellisuutta edistävät linjaukset

Tavoitteena on luoda ja ylläpitää verkostoja, joissa yhteistyössä alan huippuasiantuntijoiden ja käytännön toimijoiden kanssa työstetään ja linjataan näkemyksiä tulevaisuuden oppimisesta ja yhteiskunnasta. Koulutusjärjestelmän kykyä tarjota oppimisen edellytykset ja tukea hyvinvointia kehitetään tulevaisuuden oppimisen linjausten mukaisesti. Työssä painottuu tulevaisuutta luotaavan keskustelun virittäminen ja ylläpitäminen kansallisella tasolla ja yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa sekä tulevaisuuden oppimisen linjausten jatkuva valmistelu. Toimintaa mallinnetaan OECD-yhteistyöhön perustuvassa Koulutus tulevaisuuteen -hankkeella.

2.1.2 Oppimisympäristö innovaatioiden edistäminen

Kokonaisuuden tavoitteena on vahvistaa toimialan innovaatioiden edistämistä ja tuotteistamista sekä tutkimustiedon hyödyntämistä. Innovatiivisuutta pyritään suuntaamaan kehittämisen linjausten suuntaisesti, toiseksi tarjoamaan jalostettua tietoa kehittämisen tueksi ja kolmanneksi mallintamaan hyvät käytännöt palvelemaan kansallista kehittämistä. Tehtävänä on edistää pedagogisesti laadukkaiden, oppimiseen, luovuuteen ja osallistumiseen kannustavien sekä fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia edistävien oppimisympäristöjen muotoutumista. Innovaatioita tuotetaan kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä yliopistojen, tutkimuslaitosten sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Linjausten toteutus

Toiminta-alueen painopisteenä on sovittujen linjausten käytäntöön vienti ja kehittämispalvelut. Jokaisella toimenpidekokonaisuudelle tarkennetaan vuoden 2006 aikana selkeät toimeenpanotavoitteet ja sovitaan niiden seurannasta. Toiminta-alueen tehtävät jakautuvat kahdeksaan toimenpidekokonaisuuteen.

2.1.3 Työllisyys

Tavoitteena on koulutuksen, opetuksen ja ohjauksen keinoin sekä niihin liittyvin kehittämistoimin vaikuttaa rakenteellisen työttömyyden alentamiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn, osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseen ja ikärakenteen muutokseen varautumiseen, työmarkkinoilla pysymiseen ja työn tuottavuuden lisäämiseen.

2.1.4 Yrittäjyyskasvatus

Tavoitteena on koulutuksen ja opetuksen keinoin vaikuttaa kansalaisten valmiuksiin ja haluun ryhtyä yrittäjiksi. Erityisesti nuorempien oppilaiden ja opiskelijoiden osalta pyritään edistämään oman elämänhallinnan ja yrittäjämäisen elämänasenteen kannalta merkityksellisten ominaisuuksien, kuten aloitteellisuuden, aktiivisuuden, luovuuden, vastuunottokyvyn ja vastuullisuuden kehittymistä ja lisäämään tietoisuutta yrittäjyydestä yhtenä uravaihtoehtona.

2.1.5 Tietoyhteiskunta

Tavoitteena on edistää tietoyhteiskuntakehitystä mm. vahvistamalla tieto- ja viestintätekniiikan sekä verkko-opetuksen käyttöä opetuksessa ja oppimisen välineenä. Verkko-opetuksen käyttöä opetuksessa tuetaan myös kehittämällä uusia sähköisiä palveluja. Tavoitteena on saattaa oppilaiden ja opettajien TVT-aidot vastaamaan yksilön ja yhteiskunnan tarpeita. Tavoitteena on, että 75 prosenttia opettajista hallitsee tieto- ja viestintätekniiikan käytön ja verkko-opetuksen edellyttämät taidot.

2.1.6 Kansalaisvaikuttaminen

Tavoitteena on vaikuttaa koulujen ja oppilaitosten kehittymiseen osallisuutta tukeviksi oppimisympäristöiksi. Osallistuvaa ja aktiivista kansalaisuutta edistetään opetussuunnitelmien ja oppilaskuntatoiminnan avulla. Koulujen ja oppilaitosten toimintakulttuuria ja kehittymistä oman paikkakuntansa toimintakeskuksiksi tuetaan.

2.1.7 Alueellinen yhteistyö ja tarpeiden ennakointi

Tavoitteena on koulutuksen ja opetuksen, kehittämisen ja konsultoinnin keinoin tukea koulutuksen järjestäjien alueellista yhteistyötä sekä vaikuttaa myönteisesti maa- ja seutukuntien aluekehitykseen. Tavoitteena on kehittää toimintatapoja ja työvälaineitä alueellisen palvelutuotannon järjestämiseen. Yhteistyökumppaneita ovat kunnat ja niiden muodostamat koulutuksen järjestäjät sekä muut maa- ja seutukunnalliset toimijat. Yhteistyötä alueellisten toimijoiden välillä sekä suunnittelussa että toimeenpanossa korostetaan toiminnassa. Toimintokokonaisuus liittyy läheisesti toimialapalveluihin luokiteltuihin koulutuksen järjestäjien palveluihin.

2.1.8 Esi- ja perusopetuksen koulutuksen kehittäminen ja palvelut

Tavoitteena on turvata opetussuunnitelmallisesti yhtenäinen ja maan eri osissa korkeatasoinen perusopetus, joka ottaa huomioon oppilaitten erilaisuuden ja tukee kaikkien oppilaitten hyvinvointia sekä tervettä kasvua ja kehitystä, vahvistaa oppimisvalmiuksia ja auttaa saavuttamaan korkeatasoisia oppimistuloksia. Tavoitteena on lisäksi ylläpitää ja kehittää lapsen kehityksen kannalta johdonmukaisesti etenevää kokonaisuutta jonka varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus, perusopetus ja lisäopetus muodostavat.

Esiopetuksessa korostuu lasten oppimisvalmiuksien edistäminen. Perusopetusikäisille tarkoitettussa aamu- ja iltapäivätoiminnassa puolestaan painottuu lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja kasvun tukeminen. Perusopetuksen tavoitteena on luoda hyvät valmiudet jatko-opintoihin sekä elinikäiselle oppimiselle ja ihmisenä kasvuille. Monimuotoistuva lisäopetus vahvistaa osaltaan jatko-opintoihin siirtymisen edellytyksiä. Perusopetukseen valmistava opetus edistää maahanmuuttajataustaisten oppilaiden tasa-painoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavat valmiudet perusopetukseen siirtymistä varten.

Tehtävänä on :

- tukea ja seurata esi-, perus- ja lisäopetuksen sekä perusopetukseen valmistavan opetuksen perusteiden sekä perusopetuksen uuden tuntijaon ja tavoitteiden laadukasta toteutumista, sekä valmistautua perusteiden uudistamiseen
- kehittää opetuksellista ja kasvatuksellista jatkumoa sekä perusopetuksen yhtenäisyyttä tukevia toimintamalleja
- kehittää yhtenäisyyttä tukevaa toimintakulttuuria ja pedagogiikkaa, erityisesti perusopetuksen ylimpien vuosiluokkien opetusta
- vähentää koulupudokkaiden määrää perusopetuksen päättövaiheessa ja siirryttäessä toisen asteen koulutukseen sekä kehittää lisäopetusta ja erityisryhmien, kuten maahanmuuttajien ja romanien, opetusta siten, että jatko-opintoihin siirtymisen edellytykset vahvistuvat
- luoda toimintamalleja oppimisvaikeuksien varhaiseen tunnistamiseen, oppimisen tukemiseen sekä kehittää erityistarpeet huomioonottavaa pedagogiikkaa
- tukea sellaisten käytänteiden kehittymistä, jotka edistävät oppilaiden hyvinvointia ja oppimisympäristön kannustavuutta, terveellisyyttä ja turvallisuutta; erityistä huomiota kiinnitetään oppilaan arviointiin, oppilashuoltoon sekä kodin ja koulun yhteistyöhön
- laajentaa ja vakiinnuttaa aamu- ja iltapäivätoiminta, nostaa ohjaajien koulutustasoa sekä toiminnan laatua
- kehittää perusopetukseen valmistavaa opetusta ja kiinnittää huomiota opetuksen saatavuuteen maan eri osissa
- tukea koulujen ja kuntien välistä yhteistyötä sekä alueellisten yhteistoimintamallien kehittymistä
- tukea ulkomailla toimivien peruskoulujen toimintaa hoitaa muut tehtäväkenttään liittyvät, Opetushallitukselle määrätyt palvelutehtävät

2.1.9 Lukion ja ammatillisen koulutuksen kehittäminen ja palvelut

Tavoitteena on ylläpitää ja kehittää nuorten ja aikuisten lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta. Tavoitteena on lisätä koulumuotojen välistä yhteistyötä ja monipuolistaa koulutustarjontaa. Lukiota ja ammatillista koulutusta kehitetään vastaamaan laadullisesti ja määrällisesti opiskelijoiden, jatko-opintojen, yhteiskunnan ja työelämän eri alojen sekä alueiden tarpeita.

Tehtävänä on:

- ennakoida valtakunnallisia koulutus- ja osaamistarpeita ja tukea alueellista ennakkointia.
- tukea verkko-opetuksen vakiinnuttamista
- jatkaa keskeyttämiä ehkäiseviä toimia, kehittää erityisopetusta ja opiskelijahuoltoa
- lisätä toisen asteen valmentavaa koulutusta ja kehittää erityisryhmien, kuten maahanmuuttajien ja romanien mahdollisuutta peruskoulun jälkeisen koulutuksen suorittamiseen
- kehittää opiskelijoiden osallisuutta opinnoissaan ja vapaa-aikana, lisätä oppilaitosten ja opiskelijoiden perheiden välisiä yhteistyömuotoja
- tukea ja seurata lukion opetussuunnitelmauudistuksen toimeenpanoa
- tukea kielitarjonnan monipuolisuutta
- toimeenpanna ylioppilastutkinnossa päätetyt uudistukset ja kehittää tutkintoa yhteistyössä Ylioppilastutkintolautakunnan kanssa

- tukea taiteen perusopetuksessa uusien opetussuunnitelmien mukaisen opetuksen vakiintumista eri taiteenaloilla.
- ammatillisen koulutuksen erityisiä painopisteitä ovat alakohtainen kehittäminen sekä ammattiosaamisen näyttöihin ja työssäoppimiseen liittyvät tukitoimet.
- ammatilliset perustutkinnot ja opetussuunnitelman perusteet uudistetaan asteittain seuranta- ja ennakoititiedon varassa sekä eurooppalaisessa viitekehyksessä (EQF). EU ohjelmia hyödynnetään myös alkavalla ohjelmakaudella 2007-2013.
- tukea monipuolisten opetusjestyjen ja -menetelmien käyttöönottoa ja luoda toimivia malleja
- kehittää opiskelijoiden ja työelämän erityistarpeet huomioonottavaa pedagogiikkaa

2.1.10 Aikuiskoulutuksen kehittäminen ja palvelut

Tavoitteena on kehittää elinikäisen oppimisen periaatteelle rakentuvaa näyttötutkintoihin perustuvaa ammatillisen aikuiskoulutuksen jatkumoa, joka huomioi väestön ikärakenteen ja koulutustason kehityksen sekä ammattirakenteen muutoksen aikuisten osaamisen uudistamistarpeen.

Kokonaisuuden osatavoitteina on vahvistaa kansalaisopistojen, kansanopistojen ja opintokeskusten asemaa tasa-arvoa, sosiaalista koheesiota ja aktiivista kansalaisuutta kannustavina koulutuksen järjestäjinä. Aikuiskoulutuksen painopisteinä on myös opetustoimen henkilöstökoulutuksen kehittäminen siten, että se parhaalla mahdollisella tavalla tukee koulutuspoliittisesti tärkeiden painoalueiden toteutumista. Lisäksi tavoitteena on parantaa yleisillä ja valtionhallinnon kielitutkinnoilla aikuisten työelämässä tarvitsemää kielitaitoa.

2.2 SUOMENRUOTSALAINEN KOULUTUS

Toiminta-alueen tavoitteena on vastata niihin muutos- ja kehitysprosesseihin, jotka toimintaympäristössä ovat nähtävissä ottaen huomioon suomenruotsalaisen koulutuksen ja opetuksen sekä kulttuurin kehittämis- ja palvelutarpeet huomioidaan.

2.2.1 Suomenruotsalainen koulu

Tavoitteena on suomenruotsalaisen koulun ja kulttuurin paikallinen, alueellinen ja kansallinen kehittäminen sekä toimintaedellytysten varmentaminen huomioiden kulttuuri-identiteettiin kasvamisen erityistarpeet ja kysymykset.

Tehtävänä on:

- tukea suomenruotsalaisten oppimisympäristöjen kehittymistä malleja kehittämällä ja koulutuksen järjestäjiä oheistamalla
- seurata Språkrum-projektin puitteissa oppilaiden kielellistä kehitystä ja oppimista, kehittää uusia opetusmenetelmiä ja -strategioita, oppimateriaalia sekä kielipedagogista tukimateriaalia opettajille
- ennakoida ruotsinkielisen toisen ja kolmannen asteen koulutuksen tarvetta yhteistyössä paikallisten, alueellisten ja kansallisten toimijoiden kanssa

- ohjata ja tukea toimivien suomenruotsalaisten oppilaitosverkostojen luomista yhteistyössä koulutuksen ylläpitäjien ja muiden toimijoiden kanssa, esim. hankkeita rahoittamalla
- tukea suomen kielen opetuksen kehittämistä heterogeenisissä opetusryhmissä (FINNRUM)

2.3 LAADUNHALLINTA JA SEURANTA

Toiminta-alueen tarkoituksena on kehittämistä palvelevan tiedon tuottaminen koulutuksen pääöksentekijöille sekä opettajille. Tavoitteena on vaikuttaa koulutuksen toteuttamiseen sekä koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten toimintaan, jotta ne saavuttaisivat paremmin koulutukselle asetetut tavoitteet. Toiminnan ja kehittämisen painopisteenä ovat tiedon jalostaminen ja tutkimustiedon hyödyntämisen vahvistaminen.

2.3.1 Oppimisen ja koulutuksen tavoitteiden toteutumisen seuranta ja arviointi

Tavoitteena on vaikuttaa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten toimintaan siten, että koulutukselle asetetut tavoitteet saavutettaisiin entistä paremmin. Toiminnan tavoitteena on myös tunnistaa alueita, joissa sovittujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kehittämistä.

2.3.2 Järjestelmän ennakointi, toimivuuden seuranta ja kehittämiskohtien tunnistaminen

Tavoitteena on vaikuttaa koulutusjärjestelmään ja sen eri alueiden toimintaan systemaattisella ennakointi-, arviointi-, tutkimus- ja seurantatiedon keräämisellä ja jalostamisella.

2.4 TOIMIALAN PALVELUT

Toiminta-alueen tarkoituksena on tuottaa laadukkaan koulutusjärjestelmän ylläpitoa ja kehittämistä tukevia kansallisesti keskitettyjä palveluita. Tavoitteena on laadukkaiden ja kustannustehokkaiden palveluiden tuottaminen sopimusten mukaisina. Toiminta-alueen palvelut jakautuvat yhdeksään toimenpidekokonaisuuteen.

2.4.1 Kansainvälisyys

Tavoitteena on vahvistaa opetustoimen kansainvälistä kilpailukykyä kytkemällä kansainvälinen ulottuvuus kansalliseen kehittämiseen. Tavoitteena on koordinoita ja kohdentaa kansainvälistä toimintaa palvelemaan kansallisia kehittämistavoitteita. Keskeiset painoalueet liittyvät toimimiseen globalisoituneessa toimintakentässä, jonka kehityksen suunnista viraston tulee olla tietoinen ja joihin sen tulee pystyä vastaamaan ja vaikuttamaan kestävästä kehitystä tukevalla tavalla. Samalla korostuvat kansainvälisen vertailutiedon ja hyvien käytäntöjen tuntemus ja hallinta sekä viraston eri toimintayksiköiden välinen yhteistyö.

2.4.2 Tutkintojen tunnustaminen ja siihen liittyvät palvelut

Tavoitteena on varmistaa, että ulkomailla tutkintoja ja opintoja suorittaneiden pätevyys tunnustetaan Suomessa sekä ammatillisesti että jatko-opintoihin hakeuduttaessa. Samoin varmistetaan, että kaikenlaisista suomalaisista tutkinnoista on käytettävissä riittävästi oikeaa tietoa kansainvälisesti ymmärrettävässä muodossa niin, että muissa maissa pystytään tunnustamaan täysimääräisesti suomalaiset tutkinnot ja opinnot sekä ammatillisesti että akateemisesti.

2.4.3 Koulutukseen hakeutumispalvelut

Tavoitteena on toteuttaa lainsäädäntöön pohjautuvat valtakunnalliset opiskelijavalintajärjestelmät sekä hoitaa hakeutumiseen ja opiskelijavalintoihin liittyvää valtakunnallista koulutustiedotusta. Suunnitelmakauden tavoitteena on koulutuksen hakeutumisen selkiyttäminen ja tehostaminen koulutustiedotusta ja opiskelijavalintajärjestelmiä uudistamalla. Palvelujen kehittämisen painopisteitä on tiedonkeruun ja tiedontuotannon rationalisointi sekä modernien sähköisten ratkaisujen soveltaminen hakeutumispalveluissa. Suunnitelmakaudella toisen asteen koulutukseen on rakennettu sähköiset hakupalvelut, ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishakujärjestelmä on uudistettu, ammattikorkeakoulujen aikuis- ja vieraskieliseen koulutukseen on rakennettu sähköiset hakupalvelut ja yliopistosektorille on rakennettu sähköisiin hakupalveluihin perustuva yhteishakujärjestelmä. Ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmän ja ammatillisen opettajakoulutuksen yhteishakujärjestelmän sähköiset hakupalvelut on uudistettu, ja yhden korkeakoulupaikan säännöksen toteutukseen on rakennettu sähköinen asiointimahdollisuus opiskelupaikan vastaanottoa varten. Uudistukset on toteutettu siten, että palveluissa on käytössä vuorovaikutteisen asioinnin mahdollistava verkkotunnistautuminen.

2.4.4 Koulutuksen järjestämisen palvelut

Kokonaisuuden tavoitteena on tuottaa koulutuksen järjestäjille valtionosuusjärjestelmän laskentapalveluiden lisäksi sellaisia asiantuntija- ja tietopalveluita, joita ne voivat käyttää toimintansa laadun, taloudellisuuden, tuottavuuden ja vaikuttavuuden kehittämisessä. Valtionosuusjärjestelmän laskentapalvelut toimivat oleellisena osana kunta- ja palvelurakenteen kehittämistä, missä pääosin maksullisena palvelutoimintana, mutta myös maksuttomana palveluna, tuetaan koulutustoimialan palvelu- ja järjestäjäjärjestelmien kehittymistä valtioneuvoston tavoitteiden mukaisesti. Uuden teknologian mahdollisuuksilla on suuri osuus palvelurakenteen laadun ja saavutettavuuden ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Valtionosuusjärjestelmän laskentapalveluiden tehtävistä pääosan muodostavat opetusministeriölle tehtävä rahoitus- ja yksikköhintapäätösten valmistelu, niihin liittyvä tiedonkeruu sekä osallistuminen rahoitusjärjestelmään liittyviin kehittämistehtäviin. Opetusministeriön lisäksi koulutuksen järjestäjät rahoituksen saajina muodostavat tärkeimmän asiakasryhmän. Kolmanneksi yhteistyötä tehdään myös koulutuksen järjestäjien erilaisten etujärjestöjen ja muiden sektorin toimijoiden kanssa. Työskentely edellyttää tiivistä yhteistyötä opetusministeriön ja Tampereen yliopiston tietokonekeskuksen Valos-tiimin kanssa.

2.4.5 Toimialan tietotuotanto

Tavoitteena on tuottaa tilasto- ja seurantatietopalveluja opetushallinnon ja muun opetustoimen käyttöön. Toimintakaudella kehitetään sähköisiä seuranta- ja tietopalveluja päätöksenteon kaikkien tasojen käyttöön vuoden 2005 aikana valmistuvan WERA-tilastotietopalvelua laajentamalla. Analyysi- ja selvitystoiminta systematisoidaan päätöksentekoa tukevaksi. Kansainvälisen tiedonvaihdon Opetushallitukselle osoitettujen koordinaatiotehtävien hoitoa jatketaan ja kansainväliseen tietoon perustuvaa tietopalvelua parannetaan.

2.4.6 Maksullinen palvelutoiminta

Tavoitteena on Opetushallituksen muun toiminnan rinnalla tukea koulutuksen järjestäjiä ja muita kentällä toimivia näiden palvelutehtävissä vaikuttavasti, asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti. Palvelun erityispiirteenä on toiminta tarjontalähtöisesti tukien näin viraston toiminta-alueelleen kohdistamia kehittämis- ja vaikuttavuustavoitteita ja linjausten toimeenpanoa. Lisäksi tavoitteena on kehittää ja kohdentaa julkaisutoimintaa ja vähälevikkistä oppimateriaalituotantoa entistä paremmin kentän tarpeiden mukaisiksi.

2.4.7 Valtion oppilaitokset

Tavoitteena on palvella ja ohjata oppilaitoksia kehittämään palvelutuotannossaan palvelu- ja kehittämisskeskusrooliaan. Lisäksi kokonaisuuden tavoitteena on tuottaa lisäarvoa oppilaitospalveluiden kehittämiseen ja toiminnan johtamiseen.

2.4.8 Taloushallintopalvelut

Tavoitteena on tulosjohtamisen kehittäminen virastossa suunnittelukautena. Tavoitteena on, että Opetushallituksessa on käytössä strategista suunnittelua ja johtamista tukeva kustannuslaskenta, joka tuottaa toiminnan ja talouden suunnittelussa ja seurannassa tarvittavaa tietoa.

2.4.9 Henkilöstöpalvelut

Tavoitteena on tukea strategian ja tuottavuusohjelman toimeenpanoa painottamalla henkilöstön osaamista, jaksamista, hyvinvointia ja työkykyä.

3 OPETUSHALLITUKSEN VOIMAVARAT JA TUOTTAVUUS

3.1 Henkilöstö

Opetushallituksen henkilöstömäärätavoitteet suunnittelukaudelle asetetaan tuottavuusohjelman mukaisesti. Sen lisäksi viraston palveluksessa on 40 - 50 htv muilta momenteilta palkattua henkilöstöä.

Momentti/vuosi	2005 ¹	2006 ²	2007	2008	2009	2010	2011
29.07.2111	275,5	265	260	255	249	241	235
mapa ³	28	28	28	28	28	28	28
muut	43,5	50	50	50	50	50	50
momentit □							
yhteensä	347	343	338	333	327	319	313

¹syyskuun 2005 tilanne

²tavoitetilanne 2006 ja siitä eteenpäin tuottavuustavoitteen mukainen vähennys

³laskennallinen arvo, riippuu kulloisenkin vuoden maksupalvelun volyyymista;

□ muiden momenttien kohdalla tilanne muuttuu todellisen tilanteen mukaisesti eli määrä riippuu sellaisten meille osoitettujen tehtävien määrästä, joihin osoitetaan myös henkilöresurssi

Henkilöstön rakenteeseen tavoitellaan rahoitusmielessä muutosta siten, että projektirahoituksen osuutta pyritään lisäämään. Suunnitelman mukaisesti toimintamenomomentin henkilöstömäärärahoja ohjataan entistä enemmän henkilöstön

kehittämiseen, henkilöstön hyvinvointiin sekä viraston toiminnan kehittämiseen tarvittavien investointien rahoittamiseen.

Henkilöstön osalta toteutetaan joustavaa henkilöstöpolitiikkaa sekä jatketaan toimia työhyvinvoinnin, työterveyden ja työsuojelun edistämiseksi. Resurssien uudelleen kohdentaminen viraston sisällä ja muiden virastojen välillä mm. ura- ja tehtäväkiertoa aktiivisesti hyväksi käyttäen tehdään mahdollisimman helpoksi. Sisäisellä liikkuvuudella parannetaan viraston mahdollisuuksia keskittää voimavaroja strategisten painopisteiden tehokkaaseen toteuttamiseen.

Opetushallituksen toiminnan laadun kehittämistyötä jatketaan. Itsearviointien tuloksia hyödynnetään laajasti toiminnan kehittämisessä. Henkilöstön kehittymisen tueksi jatketaan työyhteisöjen hyvinvointia edistävää toimintaa ja tehostetaan henkilöstökoulutusta.

3.2 Sähköinen asiointi ja menetelmien kehittäminen

Sähköisen hallinnon ja menetelmien kehittäminen sekä IT-toimintojen hyödyntäminen ovat tärkeitä valtionhallinnon tuottavuusohjelmassa. Aluksi selvitetään erilaiset tietotarpeet ja -resurssit sekä tehdään tarvittavat määräykset. Tämän jälkeen toteutetaan sähköinen asiakirjanhallintajärjestelmä. Kehittämistyössä huomioidaan valtion oppilaitosten tarpeet. Opetushallitus tulee olemaan mukana palvelukeskushankkeissa erikseen sovittavassa laajuudessa.

3.3 Talous

Opetushallituksen talous koostuu useista eri osista. Virasto käyttää eri momenteja sekä kattaa toimintakulujaan maksullisella palvelutoiminnalla.

Toiminta- ja taloussuunnitelman osalta erityisen merkittäviä ovat:

- toimintamenomomentti, jolla katetaan viraston perustehtävät
- siihen sisältyvä maksullisen palvelutoiminnan budjetti, jonka laajuus riippuu viraston palveluiden kilpailukyvyistä
- kolme kehittämismomenttia (YL, AM, AI), joilla rahoitetaan kehittämistoimintaa
- Toiminta- ja taloussuunnitelmassa on myös mukana muuta rahoitusta, mm. Euroopan sosiaalirahaston rahoittamia hankkeita, joilla on oleellinen merkitys viraston resursseihin ainakin nykyisen ohjelmakauden, vuoden 2006 loppuun

Arviointitoiminta on luonteeltaan maksullista palvelutoimintaa, jonka rahoitus riippuu viraston kyvystä myydä palveluitaan opetusministeriölle ja / tai Koulutuksen arviointineuvostolle sekä vapailla markkinoilla, erityisesti koulutuksen järjestäjille.

3.4 Toimitilojen uusiminen

Opetushallituksen kiinteistö on valmistunut vuonna 1975. Rakennuksen vesi- ja viemäriverkko sekä -johdotus ovat lähivuosina elinkaarensa päässä, lisäksi rakennuksen ilmanvaihtojärjestelmä on vanhanaikainen.

Opetushallitus on solminut uuden vuokrasopimuksen Senaatti-kiinteistöjen kanssa kesäkuussa 2005. Sopimus sisältää nykyisen toimitilakiinteistön täydellisen

peruskorjauksen. Sopimuksen mukaan Opetushallitus muuttaa Senaatti-kiinteistöjen järjestämään väistötilaan loppuvuodesta 2006, jolloin kiinteistön peruskorjaus alkaa. Opetushallituksen on tarkoitus muuttaa korjattuun kiinteistöön vuodenvaihteessa 2007-2008, jolloin alkaa uuden vuokrasopimuksen mukainen korotettu vuokra.

Opetushallituksen nykyinen vuokrapinta-ala on 11 562 m² + ravintolatilat 495 m². Vuotuinen veroton vuokra on tällä hetkellä 1 777 217 euroa. Korjatussa kiinteistössä Opetushallituksen käyttöön on varattu noin 9 500 m². Vuotuinen veroton lisävuokra nykytasoon on noin 250 000 euroa. Tämän lisäksi aiheutuu muutosta kertaluonteisia sekä muuttokustannuksia 180 000 euroa että lisäkalusteiden hankintakustannuksia 100 000 euroa vuodelle 2007.

3.5 Toimintamenomomentti

Viraston rahoituksen ytimen muodostaa toimintamenomomentti, joka on nettomääräinen, tasoltaan noin 19 miljoonaa euroa vuodessa. Opetushallituksen toimintamenomäärärahan lisätarpeita aiheutuu vuosina 2006-2008 viraston nykyisten toimitilojen remontista ja tästä johtuen viraston muutosta väistötiloihin aiheutuvista lisäkustannuksista. Määrärahan lisätarpeita aiheutuu myös atk-laitteiden, puhelimien ja vaihteen uusimisesta samassa yhteydessä. Muita muutostarpeita saattaa tulla Opetushallitukselle mahdollisesti siirrettävien tehtävien mukaan osoitettavan lisärahoituksen kautta.

Suunnittelun pohjana olevat toimintamäärärahat:

Momentti/vuosi	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	€	€	€	€	€	€	€
Opm:n kehys	18 409	18 636	18 761	18 761	18 761		
29.07.21.1	16 368	16 595	16 720	16 720	16 720	17 100	17 137
29.07.21.2.1	1 783	1 783	1 783	1 783	1 783	1 783	1 783
29.07.21.2.2	258	258	258	258	258	258	258
UPJ*	36	66	64	43	41	37	0
vuokrakulujen lisäys 2008 alkaen				250	0	0	
muuttoon liittyvät kulut				300	0	0	
investoinnit (atk- ja puhelinlaitteet, vaihteen uusiminen)		100	730	240	25	41	
sähköinen asiointi		100	100	800	100	0	
Momentti yhteensä	18 445	18 902	19 655	20 394	18 927	19 219	19 178
mapa	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 800
muut tuotot	500	500	500	500	500	500	500
Yhteensä	20 645	21 102	21 855	22 594	21 127	21 419	2 300

*UPJ kumuloiduu seuraaville vuosille

3.6 Maksullinen palvelutoiminta

Maksullinen palvelutoiminta kuuluu oleellisena osana viraston budjettiin. Maksullisen palvelutoiminnan tuottojen arvioidaan vuonna 2005 olevan bruttomäärältään n. 7 miljoonaa euroa.

Opetushallituksen maksullista palvelutoimintaa ovat julkaisujen, raporttien ja lehtien tuotanto ja myynti sekä vähälevikkisen oppimateriaalin tuotanto ja myynti, koulutus- ja konsultointitoiminta sekä ammatillisten näyttötutkintojen tutkintotoimikuntapalvelut ja julkisoikeudelliset suoritteet, erilaiset lausunnot ja arviot. Lisäksi Opetushallitus hankkii tuloja koulutusoppaiden ilmoituksista.

Maksullisen palvelutoiminnan käyttäjäämä:

Maksullinen palvelutoiminta	2003 TP €	2004 TP €	2005 TA €	2006 TA €	2007 €	2008 €	2009 €	2010 €
555 Viestintä ja opetusteknologia	69	198	200	200	200	200	200	200
556 Koulutus ja konsultointi	1102	896	1020	1020	1020	1020	1020	1020
5321 Näyttötutkintotoimikunnat	740	563	0	0	0	0	0	0
563 Opiskelijavalinta	485	484	480	480	480	480	480	480

Maksullisen palvelutoiminnan pohjaa on laajennettava arvioinnin lisäksi myös mm. tietopalveluihin. Samanaikaisesti toiminnan kustannustehokkuutta on edelleen parannettava.

Pohjaa on laajennettava myös arvioiden ja julkisoikeudellisten suoritteiden osalta etsimällä sellaisia tuotteita ja palveluita, jotka luonteeltaan sopivat toteutettavaksi maksullisena palveluna.

3.7 Kehittämismomentit

Kolmella kehittämismomentilla (YL, AM, AI) rahoitetaan Opetushallituksen kehittämishankkeita. Momenteilta virastolle osoitetut määrärahat ovat vaihdelleet vuosittain. Yleinen trendi on ollut osittain jopa voimakkaasti laskeva. Viraston toiminnan suunnittelun kannalta on elintärkeää päästä opetusministeriön kanssa selkeään sopimukseen siitä, miten paljon näiden kolmen kehittämismäärämomentin rahoituksesta tullaan ohjaamaan Opetushallituksen käyttöön useamman vuoden aikavälillä. Kehittämishankkeiden rahoituksesta pitäisi pystyä sopimaan 1-3 vuodeksi. Tässä taulukossa ei oteta kantaa kehittämishankkeisiin, jotka resursoidaan erikseen - esim. tietoyhteiskuntahankkeet (yhteensä 1 010 000 euroa kolmelta kehittämismomentilta) sekä oppimisympäristöt 300 000 euroa momentilta 29.40.25).

Toteutuneet ja suunnittelun pohjana olleet kehittämismäärärahat:

Kehittämismäärärahat, €	2003	2 004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	opm:n rahoitus ¹	opm:n rahoitus ¹	Suunnitelma	Suunnitelma	Esitys	Esitys	Esitys	Esitys
29.40.25 Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen	300 000	250 000	510 000	409 000	730 000	730 000	730 000	730 000
29.60.25 Ammatillisen koulutuksen kehittäminen ²	300 000	200 000	360 500	360 500	600 000	600 000	600 000	600 000
29.69.25 Aikuiskoulutuksen kehittäminen	460 000	270 000	275 500	275 000	460 000	460 000	460 000	460 000

¹ Opm:n irrottama määräraha vuodelle 2003 / 2004

² Ammatillisen koulutuksen kehittämismäärärahojen suunnittelun lähtöolettamuksena on, että ESR-rahoitus säilyy vuoden 2007 jälkeen nykyisellä tasolla.

3.8 Muut momentit / erillisprojektit

Muut momentit ovat luonteeltaan erityiskohteisiin suunnattuja määrärahoja, joista neuvotellaan opetusministeriön kanssa erikseen. Tavoitteena määrärahojen käytöllä on tukea Opetushallituksen strategisten tavoitteiden ja Opetushallitukselle määrättyjen tehtävien toteuttamista niiltä osin, kuin se momentin määräysten perusteella on

mahdollista. (Opetushallitus avustaa opetusministeriötä määrärahasuunnittelussa.) Suunnittelukauden aikana käytetään myös mm. ESR rahoitusta.

Opiskelijavalintapalveluihin tarvittavat erilliset määrärahat

Momentti	2003 opm:n rahoitus	2004 opm:n rahoitus	2005 Suunn.	2006 Suunn.	2007 Esitys	2008 Esitys	2009 Esitys	2010 Esitys
29.10.22 Yliopistolaitoksen yhteinen mom	490 000	-	-	400 000	250 000	100 000	250 000	400 000
29.20.22 Ammattikorkeakoululaitoksen yhteiset menot	1 003 000	873 000	1 027 500	1 210 000	1 380 000	1 240 000	1 380 000	1 245 000
Työhallinnon momentti	-	-	-	1 000 000	¹⁾ 400 000	¹⁾ 90 000	¹⁾ 90 000	¹⁾ 90 000

¹⁾ Rahoitetaan jatkossa mahdollisesti yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen kehittämisrahoista

4 SEURANTA

Toiminta- ja taloussuunnitelma on yhdensuuntainen opetusministeriön kanssa solmittavan tulossopimuksen kanssa. Tuote- ja palvelusuunnitelma pohjautuu tulossopimukseen.

Johtoryhmä seuraa Toiminta- ja taloussuunnitelman toteutumista kolmesti vuodessa: toukokuussa alkuvuoden osalta, elokuussa seuraavan vuoden TTS-pohjaa varten ja marraskuussa vuoden toteutuman arvioimiseksi. Taloustilanteen osalta johtoryhmä seuraa edistymistä kuukausitasolla.

5 VALTION OPPILAITOKSET

Opetushallitus on myös koulutuksen järjestäjä. Tiliviraston vastuulla on 18 oppilaitosta.

yleissivistävät oppilaitokset <ul style="list-style-type: none"> • 8 vammaisten lasten kouluja • 2 kielikouluja 	10 oppilaitosta
ammatilliset erityisoppilaitokset	5 oppilaitosta
Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus	1 oppilaitos
Saamelaisalueen koulutuskeskus	1 oppilaitos
Opetusalan koulutuskeskus	1 oppilaitos

Oppilaitokset tekevät toiminta- ja taloussuunnitelmansa Opetushallituksen ohjeiden pohjalta oman toimintansa suunnittelun pohjaksi. Suunnittelukauden aikana on jatkuvaa tarvetta toteuttaa investointiohjelma oppilaitosten toimintaedellytysten turvaamiseksi sekä parantaa niiden toimintaedellytyksiä.

Hallitusohjelmassa ja Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa korostetaan erityisopetuksen kehittämisen tarpeita ja painotetaan kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävien tärkeyttä. Ammatillisen erityisopetuksen strategiasuunnitelmassa on joukko konkreettisia toimenpide-ehdotuksia vaikeimmin vammaisten koulutuksen järjestämisestä ja resurssikeskustoiminnasta.

Valtion oppilaitosten roolia oman osaamisalueensa resurssikeskuksena terävöitetään ja niiden toiminta kytketään tukemaan Opetushallituksen strategisten tavoitteiden toteuttamista. Opetushallituksen ja oppilaitosten yhteyttä tiivistetään ja vuorovaikutusta lisätään.

Oppilaitosten maksullinen palvelutoiminta on löytänyt luontevan toimintatavan. Tulevaisuudessa resurssikeskustoiminta tulee kasvattamaan maksullisen palvelutoiminnan volyyymiä.

Merkittävä ponnistus on meneillään olevan uuden palkkausjärjestelmän rakentaminen ja käyttöönotto oppilaitoksissa.

5.1 Kielikoulut

Resurssikeskustoimintaa kehitetään Opetushallituksen asettaman kehittämistyöryhmän 22.1.2004 valmistuneen Helsingin ranskalais-suomalaista koulua koskevan muistion linjausten mukaisesti. Suomalais-venäläisen koulun kohdalla seurataan soveltuvin osin muistion linjauksia. Rahoitus pohjaan esitetään lisäyksenä oppilaitosten tietoyhteiskuntahankkeisiin 60 000 euroa koulua kohti. Tähän saakka kielikoulut ovat olleet kyseisen hankkeen ulkopuolella.

5.2 Vammaisten lasten koulut

Vammaisten lasten koulujen oppilasmäärä on vakiintunut 470 – 480 oppilaan tasolle. Vaikeammin vammaisten oppilaiden osuus tulee jatkuvasti lisääntymään. Tämä aiheuttaa kustannuspainetta koulujen toimintaan. Määrärahaa mitoitettaessa normaali kustannusten nousu ei riitä kattamaan lisääntyvää tarvetta. Esitetään, että määrärahaa lisätään vähintään kolme prosenttia yli normaalin kustannustason nousun lähivuosina.

5.3 Ammatilliset erityisoppilaitokset

Ammatillisen koulutuksen erityisopetuksen rahoitustyöryhmän muistion (2004:4) mukaisesti valtion ammatillisten erityisoppilaitosten oppilasmäärä kasvaa vuoteen 2008 mennessä 10–15 prosenttia. Ammatillisten erityisoppilaitosten toiminnan painopisteenä on vastuu vaikeavammaisten koulutuksen järjestämisestä. Nämä tekijät aiheuttavat tilojen korjaus- ja lisärakentamistarvetta.

5.4 Muut ammatilliset oppilaitokset

Saamelaisalueen koulutuskeskus kehittää palvelu- ja kehittämiskeskustoimintaa erityisesti tietotekniikkaresurssikeskuksena. Suunnittelukaudella kehitetään erityisesti porotalouden jalostukseen liittyviä toimintoja. Meriturvan osalta investoinnit ovat pääosin valmistuneet (Ojamon takilahanke on vielä keskeneräinen). Suunnittelukaudella toiminnan painopiste keskittyy opetuksen kehittämiseen ja palvelujen tunnetuksi tekemiseen.

5.5 Opeko

Opetushenkilöstön täydennys- ja jatkokoulutus toteutetaan maksullisena palvelutoimintana. Toimintoja kehitetään asiakaslähtöisempään suuntaan, mikä edellyttää entistä enemmän eri puolilla Suomea järjestettävää koulutusta. Koulutuksen volyyymi pysynee vuoden 2006 tasolla (870 tilaisuutta, 36 000 koulutettavapäivää, 15 000 asiakasta), laskutus kehittyi suunnittelukaudella 6,3 miljoonasta eurosta seitsemään miljoonaan euroon. Erityistä huomiota kiinnitetään toiminnan kannattavuuden

parantamiseen. Opeko saa nettomäärärahaa koulutuskeskuksen palvelutoiminnan tukemiseen vuosittain 412 000 euroa.

VALTION OPPILAITOKSET

TTS 2007 TTS 2008 TTS 2009 TTS 2008 TTS 2010 TTS 2011

Vammaisten lasten koulu

- esiopetus	32	34	34	26	34	34
- perusopetus	415	414	408	299	408	408
- lisäopetus	45	40	43	44	43	43
Yhteensä	492	488	485	369	485	485

Kielikoulut

- esiopetus	125	125	125	125	125	125
- perusopetus	1126	1128	1128	1128	1128	1128
- lukio	301	301	301	301	301	301
Yhteensä	1552	1554	1554	1554	1554	1554

Erityisoppilaitokset	950	1000	1000	1000	1000	1000
Saamelaisalueen koulutuskeskus	155	155	155	155	155	155
Kaikki yhteensä	1105	1155	1155	1155	1155	1155

Toimintamenot

Valtion yleissivistävät oppilaitokset

	TTS 2007	TTS 2008	TTS 2009	TTS 2010
	€	€	€	
Perussuunnitelma	43 963 000	46 323 000	50 646 500	53 662 000
Kehysehdotus	45 363 000	49 533 000	52 548 500	51 759 800
Ero	1 400 000	3 210 000	1 902 000	1 902 200
Perussuunnitelmaan sisältyvät muutokset				
-kustannustason nousu (2,4 %)	800 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
-valtion oppilaitosten vuokrien indeksitarkistukset	100 000	100 000	100 000	100 000
- uuden palkkausjärjestelmän aiheuttamat palkankorotukset	60 000	60 000	13 500	
Yhteensä	960 000	1 160 000	1 113 500	1 100 000
Kehysehdotukset				
- vaikeasti vammaisten oppilaiden määrän lisääntyminen	900 000	900 000	900 000	900 000
- palvelu- ja kehittämiskeskuksien kehittämisen	500 000	500 000	500 000	500 000
- rakennushankkeista aiheutuvat vuokramenojen lisäykset	0	640 000	302 000	302 200
- rakennushankkeista aiheutuvat kaluston hankinnat	0	1 170 000	200 000	200 000
Yhteensä	1 400 000	3 210 000	1 902 000	1 902 200

Toimintamenot
Valtion ammatilliset oppilaitokset

	TTS 2007	TTS 2008	TTS 2009	TTS 2010
	€	€	€	€
Perussuunnitelma	32 083 200	38 176 900	43 031 900	47 526 900
Kehysehdotus	37 236 700	42 104 900	46 626 900	51 121 900
Ero	5 153 500	3 928 000	3 595 000	3 595 000
Perussuunnitelmaan sisältyvät muutokset				
-kustannustason nousu (2,4 %)	700 000	800 000	800 000	800 000
-valtion oppilaitosten vuokrien indeksitarkistukset	100 000	100 000	100 000	100 000
- Uuden palkkausjärjestelmän aiheuttamat palkankorotukset	40 200	40 200	27 000	
Yhteensä	840 200	940 200	927 000	900 000
Kehysehdotukset				
- palvelu- ja kehittämiskeskustoiminnan kehittäminen	200 000	200 000	200 000	200 000
- lisäkoulutus	200 000	200 000	200 000	200 000
- vaikeasti vammaisten oppilaiden määrän lisääntyminen	200 000	200 000	200 000	200 000
- opiskelijamäärän lisääntyminen	2 700 000	2 700 000	2 700 000	2 700 000
- rakennushankkeista aiheutuvat vuokramnojen lisäykset	688 500	453 000	245 000	245 000
- rakennushankkeista aiheutuvat kaluston hankinnat	1 165 000	175 000	50 000	50 000
Yhteensä	5 153 500	3 928 000	3 595 000	3 595 000

5.6 Investoinnit

Valtion oppilaitosten rakennushankkeiden aiheuttamiin vuokran korotuksiin sekä investointeihin tarvitaan vuoteen 2008 mennessä:

vuokrat (vuokranlisäys vuositasolla)

Valtion oppilaitosten rakennushankkeiden aiheuttamat vuokran korotukset sekä investoinnit

	TTS 2007 Vuokra	TTS 2007 Investoinnit	TTS 2007 Yhteensä €	TTS 2008 Vuokrat	TTS 2008 Investoinnit	TTS 2008 Vuokrat	TTS 2009 Vuokrat	TTS 2009 Investoinnit	TTS 2009 yhteensä €
Kielikoulut									
Helsingin ranskalais-suomal. koulu							264 000	200 000	464 000
Suomalais-venäläinen koulu									
Yhteensä							264 000	200 000	464 000
Vammaisten lasten koulut									
Lohipadon erityiskoulu				460 000	1 000 000	1 460 000			
Mikael-koulu				180 000	170 000	350 000	152 000		152 000
Svenska skolan för synskadade							150 000	200 000	350 000
Yhteensä				640 000	1 170 000	1 810 000	302 000	200 000	502 000
Ammatilliset oppilaitokset									
Alavuden erityisoppilaitos	27 000	20 000	47 000		75 000	75 000			
Aura-instituutti	550 000	1 000 000	1 550 000	230 000		230 000			
Arlainstituutti	20 000		20 000	41 000		41 000	54 000		54 000
Perttulan erityisammattikoulu	48 000	20 000	68 000	84 000	100 000	184 000	116 000	50 000	166 000
Saamelaisalueen koulutuskeskus	27 000	80 000	107 000				75 000		75 000
Meriturva	16 500	45 000	61 500	98 000		98 000			
Yhteensä	688 500	1 165 000	1 853 000	453 000	175 000	628 000	245 000	50 000	295 000
Kaikki yhteensä	688 500	1 165 000	1 853 500	1 093 000	1 345 000	2 438 000	811 000	450 000	1 261 000